

Doğma, canım-varlığım qədər
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qibləgahımdır

İlham Əliyev

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 201 (20.855)

26 oktyabr 2013-cü il, şənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Rəsmi xronika

Oktyabrın 25-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında iştirak etmək üçün Belarus Respublikasının paytaxtı Minskə gəlmişdir.

Azərbaycan Prezidentini MDB İcraiyyə Komitəsinin sədri-icra katibi Sergey Lebedev, Belarusun yüksək vəzifəli dövlət və hökumət nümayəndələri qarşıladılar.

* * *

Oktyabrın 25-də Belarusun paytaxtı Minsk şəhərində MDB Dövlət Başçıları Şurasının növbəti iclası keçirilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iclasda iştirak etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iclasda çıxış etmişdir.

* * *

Sonra MDB Dövlət Başçıları Şurasının geniş tərkibdə görüşü oldu. Geniş tərkibdə görüş başa çatdıqdan sonra MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında iştirak edən dövlət və hökumət başçıları sənədlər paketini imzaladılar.

* * *

MDB Dövlət Başçıları Şurasının iclasında iştirak edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Belarus Respublikasına səfəri oktyabrın 25-də başa çatdı.

“Araz-3” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin yumurtalıq istiqamətində damazlıq quşçuluq təsərrüfatı fəaliyyətə başlamışdır

Oktyabrın 25-də Naxçıvan şəhərində “Araz-3” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin yumurtalıq istiqamətində damazlıq quşçuluq təsərrüfatı istifadəyə verilmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov açılış mərasimində iştirak etmişdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov çıxış edərək demişdir: “Hər bir ölkənin müstəqil siyasət aparması onun ərzaq və enerji təhlükəsizliyindən asılıdır. Bu gün ölkəmizdə ərzaq və enerji təhlükəsizliyi təmin olunmuşdur. Bu istiqamətdə ardıcıl tədbirlər görülmüş, dövlət

publikada idxaldan asılılığın aradan qaldırılmasına, daxili bazarın qorunmasına, eyni zamanda bu sahə üzrə fəaliyyət göstərən quşçuluq təsərrüfatlarının damazlıq yumurtaya olan tələbatının ödənilməsinə və rentabelliyn təmin olunmasına imkan verəcəkdir. Həmçinin istehsal sahəsinin yaradılması yeni

təsərrüfatında Türkiyə mənşəli avadanlıqlar quraşdırılmış və təsərrüfatda ayda 140 min ədəd damazlıq yumurta istehsal olunacaqdır. Təsərrüfat damazlıq bölməsindən və 64 min başlıq bəsləmə sahəsindən ibarətdir. Müəssisədə 3 ədəd yem saxlama bunkeri və 1 ədəd inkubasiya avadanlığı

Tədbirdə çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikasının iqtisadi inkişaf naziri Famil Seyidov demişdir ki, muxtar respublikada özəl sektora dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi yeni istehsal müəssisələrinin yaranmasına, sahibkarların fəaliyyət istiqamətlərinin genişlənməsinə şərait yaratmışdır. Bu ilin ötən dövrü ərzində muxtar respublikada 55 istehsal və xidmət sahəsi istifadəyə verilmişdir. 63 istehsal və xidmət sahəsinin yaradılması işə davam etdirilir. Yeni müəssisələrin fəaliyyətə başlaması nəticəsində məhsul istehsalı xeyli artmışdır. Hazırda muxtar respublikada 330 növdə məhsula olan tələbat tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilir. Famil Seyidov muxtar respublikada sahibkarlıq fəaliyyətinin inkişafına və istehlakçıların tələbatının daha dolğun ödənilməsinə göstərilən qayğıya görə minnətdarlığını bildirmişdir.

proqramları qəbul olunaraq icra edilmişdir. Hazırda ölkə iqtisadiyyatında bu iki sahə xüsusi çəkiyə malikdir. Blokada şəraitində yaşayan Naxçıvan Muxtar Respublikasında da ərzaq və enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına xüsusi diqqət yetirilir. Bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsidir ki, muxtar respublikanın əsas ərzaq məhsullarına olan tələbatı tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilir”.

Ali Məclisin Sədri demişdir: “Yumurtalıq istiqamətində damazlıq quşçuluq təsərrüfatının istifadəyə verilməsi də muxtar respublikada ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması sahəsində həyata keçirilən tədbirlərin davamıdır. Dövlət dəstəyi ilə yaradılan bu təsərrüfat muxtar respublikada quşçuluğun inkişaf etdirilməsinə hesablanmışdır. Belə ki, yeni təsərrüfatın istifadəyə verilməsi muxtar res-

publikada idxaldan asılılığın aradan qaldırılmasına, daxili bazarın qorunmasına, eyni zamanda bu sahə üzrə fəaliyyət göstərən quşçuluq təsərrüfatlarının damazlıq yumurtaya olan tələbatının ödənilməsinə və rentabelliyn təmin olunmasına imkan verəcəkdir. Həmçinin istehsal sahəsinin yaradılması yeni

iş yerlərinin açılması və məşğulluğun təmin olunması baxımından da mühüm əhəmiyyət daşıyır”.

“Rentabelliyn təmin olunması hər bir istehsal sahəsinin inkişafında başlıca şərtidir”, – deyən Ali Məclisin Sədri bildirmişdir ki, quşçuluq təsərrüfatında rentabelliyn təmin olunması üçün lazımı şərait yaradılmış, müasir avadanlıqlar quraşdırılmışdır. Ona görə də burada çalışan işçilər yaradılan şəraitdən səmərəli istifadə etməli, bu sahənin işini dərindən öyrənməli, üzərlərinə düşən vəzifələri uğurla yerinə yetirməlidirlər.

Ali Məclisin Sədri quşçuluq təsərrüfatının qurulmasında əməyi olanlara təşəkkür etmiş, kollektivə işlərində uğurlar arzulamış, yaradılan şəraitlə tanış olmuşdur.

Məlumat verilmişdir ki, ümumi sahəsi 2590 kvadratmetr olan damazlıq quşçuluq

qurulmuşdur. Bu da muxtar respublikadakı fərdi quşçuluq təsərrüfatlarının damazlıq yumurta və cücəyə olan tələbatını tamamilə ödəyəcəkdir.

Təsərrüfatda sulama, yemləmə, havalandırma, istilik, soyutma və işıqlandırma sistemləri tamamilə avtomatlaşdırılmış şəkildə idarə olunur. Müəyyən olunmuş qrafikə əsasən, istehsal sahəsində dezinfeksiya işləri də aparılır. Quşçuluq təsərrüfatında 8 nəfər işlə təmin olunmuşdur.

Ali Məclisin Sədri muxtar respublikada fərdi quşçuluq təsərrüfatlarının inkişafının dəstəklənməsi, quşçuluq təsərrüfatlarının cins tərkibinin yaxşılaşdırılması və vaxtli-vaxtında baytarlıq xidmətinin göstərilməsi barədə müvafiq tapşırıqlar vermişdir.

**Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin mətbuat xidməti**

Heydər Əliyev Muzeyinə növbəti ekskursiya

2013-cü ilin Naxçıvan Muxtar Respublikasında “Heydər Əliyev ili” elan edilməsi ilə əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikası Gənclər və İd-

tərəfindən Heydər Əliyev Gənclər Məktəbi üzvlərinin Heydər Əliyev Muzeyinə ekskursiyası təşkil edilmişdir. Muzeyin direktoru Ramil

Orucəliyev muzeyin yaradılması barədə məktəblilərə məlumat vermişdir. Bildirmişdir ki, görkəmli ictimai-siyasi xadim, dünya şöhrətli siyasətçi, Azərbaycan xalqının ulu öndəri olaraq hələ sağlığında canlı əfsanəyə çevrilmiş ümummilli liderimizin adını daşıyan bu muzey Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talıbovun 18 fevral

1999-cu il tarixdə imzaladığı Sərəncamla Naxçıvan şəhərində yaradılmışdır.

Sonra məktəblilər muzeyin zəngin eksponatları ilə tanış olmuşlar. Məlumat verilmişdir ki, 420 eksponatla fəaliyyətə başlayan muzeydə hazırda 4255 ədəd eksponat toplanmışdır. Həmin eksponatların hər biri ayrı-ayrılıqda elmi-tədqiqat mövzudur. Azərbaycanın müasir

dövlətçilik tarixinin və ümummilli liderimizin siyasi irsinin tədqiqatçıları burada elmi axtarışları üçün dəyərli faktlar əldə edirlər.

Ekskursiya zamanı görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin Azərbaycan elminin, təhsilinin inkişafında xidmətləri barədə məktəblilərə geniş məlumat verilmiş, ulu öndərin ölkəyə rəhbərliyinin bütün dövrlərində bu sahələrə göstərdiyi diqqət və qayğıdan bəhs edilmişdir.

**Naxçıvan Muxtar Respublikası
Gənclər və İdman Nazirliyinin
mətbuat xidməti**

Naxçıvan şəhərindəki Biznes Mərkəzində “Miqrasiya problemlərinin həlli: miqrasiya idarəçiliyinə dair təcrübələrin bölüşdürülməsi” mövzusunda keçirilən beynəlxalq konfransın ikinci günündə “Sərhəd və immiqrasiya idarəçiliyi” mövzusunun əhatə edən məruzələr dinlənilib.

Beynəlxalq konfrans başa çatıb

“Qabaqcıl sərhəd idarəçiliyi: təcrübələr və məqsədlər” mövzusunda məruzə edən Ukrayna Dövlət Sərhəd Xidmətinin Risk Qiymətləndirilməsi İdarəsi rəhbərinin müavini, polkovnik Oleq Zalyubivski təmsil etdiyi qurumda həyata keçirilən islahatlardan, yeni layihələrdən bəhs edib, Ukrayna Respublikasında sərhəd xidmətinin təşkili və miqrasiya proseslərinin tənzimlənməsi sahəsində görülən işlərdən, yeni texnologiyalardan istifadə səviyyəsindən, infrastruktur quruculuğundan və təcrübə mübadiləsinin vacibliyindən söz açıb.

“Naxçıvan” Sərhəd Diviziya-sının Sərhəd Nəzarəti Bölməsinin rəisi, polkovnik-leytenant Əhməd Abbasovun məruzəsi “Azərbaycanda integrə edilmiş sərhəd idarəçilik sisteminin həyata keçirilməsində əldə edilmiş nailiyyətlər” mövzusunda olub.

Bildirilib ki, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sərhəd Xidmətinin xarici ölkələrin sərhəd xidmətləri, eləcə də müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarla ikitərəfli və çoxtərəfli əlaqələri mövcuddur. Bu əlaqələr çərçivəsində, başlıca olaraq, integrə edilmiş sərhəd idarəçiliyi, sərhəd nəzarəti, qeyri-leqal miqrasiya ilə mübarizə, dəniz sərhədlərinin mühafizəsi, pilotların və mobil qrupların əməkdaşlarının hazırlığının təkmilləşdirilməsi, təlim-tədris sisteminin təşkili və digər sahələr üzrə əməkdaşlıq edilir. Avropa İttifaqının Avropa Qonşuluq Siyasəti və Şərq Tərəfdaşlığı çərçivəsində inetqrə edilmiş sərhəd idarəçiliyinin yaradılması sahəsində geniş əməkdaşlığımız mövcuddur. 2006-2008-ci illərdə Avropa Komissiyası və Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının dəstəyi ilə “Azərbaycanın cənub sərhədlərində integrə edilmiş sərhəd idarəçiliyi modelinin yaradılması” üzrə həyata keçirilmiş

pilot-layihə çərçivəsində telekommunikasiya və rabitə vasitələri, radiasiya monitorinqi, müşahidə-nəzarət qurğuları, kompüterlər, gecəgörmə cihazları, pasport nəzarəti texnikası, nəqliyyat vasitələri və digər avadanlıqlar əldə olunub.

“Türkiyə Respublikasının sərhəd-nəzarət sistemi: təcrübələr, nailiyyətlər və qarşıda duran vəzifələr” mövzusunda Türkiyə Daxili İşlər Nazirliyinin Sərhəd Nəzarəti İdarəsinin layihə məmuru Əmrah Gülər məruzə edib. O qeyd edib ki, Türkiyə Respublikası sərhədlərə nəzarət sisteminin yenidən qurulmasında və bu sahədə ən müasir layihələrin həyata keçirilməsində maraqlıdır. Türkiyənin sərhədlərində bu gün bir neçə ölkə ərazisindən qaçaqmalçılıq yolu ilə Türkiyəyə gətirilən malların qarşısı, eləcə də miqrant axınının qarşısı alınmaqdadır.

Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının Azərbaycan Respublikasında integrə edilmiş sərhəd idarəçilik sisteminin yaradılması və yerləşdirilməsindəki rolu barədə sözügedən təşkilatın Azərbaycandakı Nümayəndəliyinin rəhbər əvəzi Serhan Aktoprak məlumat verib.

Konfransda həmçinin miqrasiya və inkişaf, miqrasiya və sağlamlıq mövzularında məruzələr dinlənilib. Məruzəçilərdən Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının Moldovadakı Nümayəndəliyinin əməkdaşı Yon Bulacın, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Azərbaycandakı Nümayəndəliyinin müəxəssisi Elxan Qasimovun məruzələri konfrans iştirakçıları tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi, baş miqrasiya xidməti müşaviri Fazil Ələkbərov yekun nitqi ilə çıxış edərək bildirib ki, yaşadığımız XXI yüzillikdə globalaşan dünyaya integrasiya

edən sivil dövlətin xarici və daxili siyasət kursunda bir sıra strateji məqamlarla yanaşı, miqrasiya proseslərinin beynəlxalq hüquq normalarına uyğun idarə olunması və demoqrafik vəziyyətin daim nəzarətdə saxlanılması vacib şərtlərdəndir. Hər dövlətin bu prosesi milli maraqlar, miqrasiya qanunları ilə tənzimləməsi son dərəcə vacib məsələdir. Bu bəşəri prosesin genişlənməsinin əsasında müxtəlif səbəblər durur. Səbəblər isə sosial-iqtisadi, mədəni-siyasi, etnik-dini məqamlarla bağlı məcburi və ya könüllü xarakterlidir. Məsələn, etnik miqrasiyanı məcburi prosedə aid etmək olar, ona görə ki, bu amil insanların etnik mənsubiyyətinə görə prosedə məcburi qatılmasında özünü göstərir. Etnik mühacirət hallarında məcburi qoşulmanın təşkilatçısı – icraçısı rolunda başqa etnosun nümayəndələri və həmin ölkədə dövlət hakimiyyətinin daşıyıcıları çıxış edirlər. Buna misal olaraq ən yeni tarixdə azərbaycanlıların öz ata-baba yurdu olan Qərbi Azərbaycan ərazisindən (indiki Ermənistan) deportasiya olunmasını göstərmək olar. 1989-cu ildə Orta Asiyada baş vermiş milli münaqişə zəminində didərgin düşmüş Axısxa türkləri də Azərbaycanda qaçqın kimi məskunlaşblar. Daha sonra Ermənistanın ölkəmizə təcavüzü nəticəsində məcburi daxili miqrasiya baş verdi və yüz minlərlə soydaşımız öz yurd-yuvasından didərgin düşdü. Bu məcburi daxili miqrasiya nəticəsində Azərbaycan dünyanın ən çox qaçqın və məcburi köçkünə olan ölkəsinə çevrildi. Bütün bunlar göstərir ki, Azərbaycan Sovet İttifaqının dağılması prosesində üzləşdiyi daxili və xarici tələtlərə məruz qaldığı çətin bir şəraitdə külli miqdarda soydaşımızı miqrant statusu ilə qəbul etməyə və yerləşdirməyə məcbur olub.

Xidmət rəisi qeyd edib ki, miqrasiya idarəçiliyində qazanılmış təcrübələrin bölüşdürülməsi günün vacib tələblərindən biridir və keçirilən konfrans bu məsələdə əhəmiyyətli rol oynayacaq.

Sonra konfrans iştirakçıları Duzdağ Fizioterapiya Mərkəzində olublar.

Qeyd edək ki, Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının təşəbbüsü ilə keçirilən konfransda Azərbaycan Respublikası, Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Miqrasiya xidmətlərinin əməkdaşları və 8 dövlətin aidiyyəti qurumlarının nümayəndələri iştirak ediblər.

✍ Səbuhi HÜSEYNOV

“Elektron ödəniş məkanının formalaşması və ödəniş alətləri ilə iş” mövzusunda kursa başlanılmışdır

Oktabrın 25-də Mərkəzi Bankın Naxçıvan Muxtar Respublikasında muxtar respublikada fəaliyyət göstərən banklar və digər kredit təşkilatlarının, aidiyyəti qurumların nümayəndələrinin iştirakı ilə “Elektron ödəniş məkanının formalaşması və ödəniş alətləri ilə iş” mövzusunda ikigünlük kursa başlanılmışdır.

Bu münasibətlə keçirilən tədbiri idarənin sədri Səbuhi Məmmədov açaraq bildirmişdir ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasında son illər elektron ödəniş sistemlərindən istifadənin genişləndirilməsi, nağdsız hesablaşmaların həcmnin artırılması istiqamətində bir sıra işlər görülmüş, bu sahənin inkişafı diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Bank infrastrukturunu genişləndirilərk ödəniş kartlarının sayı 1 oktyabr 2013-cü il tarixə 178 min 992, bankomatların sayı 85, POS-terminalların sayı isə 212 ədəd olmuşdur. Əməkhaqqı və pensiyaların, sosial müavinətlərin ödənilməsinin 97,5 faizinin, qeyri-dövlət sektorunda isə əməkhaqlarının 27 faizinin ödəniş kartları vasitəsi ilə aparıldığını bildirən idarə sədri əlavə edib ki, dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatlar və pensiya təminatı üzrə ödəniş kartlarının sayı 120 min ədəddən çoxdur. Bildirilmişdir ki, muxtar respublika üzrə orta hesabla hər 100 nəfər vətəndaşa 40,5 ədəd kart düşür. Lakin kifayət qədər kart istifadəçisi olmasına baxmayaraq, hələ də elektron ödəniş sistemlərindən, POS-terminallardan istifadə aşağı səviyyədədir. Bunun nəticəsidir ki, ödəniş kartlarına yüklənmiş vəsaitlərin 96,2 faizi nağd olaraq bankomatlardan çıxarılır.

Qeyd olunmuşdur ki, muxtar respublikada hər bir təsərrüfat subyektinin və geniş əhali təbəqəsinin elektron ödəniş xidmətlərindən daha aktiv istifadəyə təşviq edilməsi, maliyyə xidmətlərinə çıxış imkanlarının artırılması, iqtisadi dövriyyədə olan pul kütləsinin nağdsız dövriyyəyə cəlb edilməsi, əhalinin nağdsız hesablaşmalara keçid vərdişlərinin formalaşdırılması, dövlət orqanlarının və digər kütləvi xidmət qurumlarının daxili informasiya sistemlərinin elektron ödəniş sistemlərinə texnoloji integrasiyasının təmin olunması zəruri məsələlərdən biridir. Əsas məqsəd muxtar respublikada yüksək ödəniş mədəniyyətinə malik olan cəmiyyətin formalaşdırılmasına, hesablaşmalarda nağdsız ödənişlər üzrə dövriyyənin inkişaf etdirilməsinə, elektron ödəniş xidmətlərinin çeşidinin effektivliyinin tətbiqi dairəsinin genişləndirilməsinə və

istifadəsinin kütləviliyinə nail olmaqdan ibarətdir. Vurğulanmışdır ki, dövlət qurumlarının korporativ informasiya sistemlərinin Naxçıvan Muxtar Respublikası Elektron Hökumət Portalının infrastrukturuna integrasiyası təmin edilməli, vergi, rüsum, sosial sığorta haqları, kommunal xidmətlər, həmçinin digər ödəniş və yığımaların nağdsız qaydada aparılması həyata keçirilməlidir.

Səbuhi Məmmədov elektron ödəniş alətlərindən və xidmətlərindən istifadənin kütləvi hal alması, əhalinin, kiçik və orta biznes subyektlərinin elektron ödəniş xidmətlərindən istifadə aktivliyinin daha da artırılması üçün banklar tərəfindən POS-terminalların quraşdırılmasının, bu istiqamətdə kompleks stimullaşdırıcı tədbirlərin həyata keçirilməsinin vacibliyini də işti-rakçıların diqqətinə çatdırmışdır. Bildirilmişdir ki, Naxçıvan Muxtar Respublikasında elektron ödəniş məkanının formalaşdırılması və nağdsız hesablaşmaların həcmnin artırılması üzrə təsdiq olunmuş Tədbirlər Planının icrası nağdsız əməliyyatların həcmnin artırılmasına, nağd pul dövriyyəsinin məhdudlaşdırılmasına, təsərrüfat subyektlərində maliyyə intizamının gücləndirilməsinə, yüksək ödəniş mədəniyyətinə malik cəmiyyətin formalaşdırılmasına, bank sistemindən kənar dövriyyənin azalması ilə iqtisadiyyata investisiya qoyuluşu imkanlarının artmasına, elektron ödəniş xidmətlərinin inkişafına, nağdsız ödəniş alətlərindən istifadə üzrə göstəricilərin yüksək səviyyəyə çatdırılmasına imkan verəcəkdir.

Sonra Azərbaycan Bank Tədris Mərkəzinin ekspertləri – Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının şöbə rəisi Rəmil Mahmudovun, “Milli Kart” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin icraçı direktoru Cəlal Orucovun nağdsız ödəniş xidmətlərinin əhəmiyyəti, təsərrüfat subyektlərində POS-terminalların qoyulması, habelə innovativ və yüksəkkeyfiyyətli xidmətlərin tətbiqi ilə bağlı çıxışları olmuşdur.

Kursda Naxçıvan Muxtar Respublikasında fəaliyyət göstərən banklar və kredit təşkilatlarının nümayəndələri ilə yanaşı, Naxçıvan Muxtar Respublikası Vergilər Nazirliyinin, Dövlət Energetika Agentliyinin, “Naxçıvanqaz” İstehsalat Birliyinin, “Naxçıvanpoçt” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin bu sahəyə məsul şəxsləri də iştirak edirlər. Kurs bu gün başa çatacaq.

Sonda kurs iştirakçılarına sertifikatlar veriləcək.

✍ Səbuhi HƏSƏNOV

Naxçıvan Muxtar Respublikasında sahibkarlıq potensialının gücləndirilməsinə dəstək

Bu mövzuda seminar keçirilib

tərəfindən Naxçıvan Dövlət Universiteti ilə əməkdaşlıq əsasında Naxçıvanda müsbət biznes və investisiya mühiti üzrə qabaqcıl təcrübələrə dair təlim seminarları təşkil olunub. 2012-ci ilin oktyabrında da bu mövzuda 3 günlük seminar keçirilib.

Bildirilib ki, bu gün keçirilən tədbirdə muxtar respublikada sahibkarlıq potensialının gücləndirilməsi üçün bir sıra məqamlara aydınlıq gətiriləcək.

Tədbirdə çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikası Sahibkarlar Konfederasiyasının sədri Abbas Babayev muxtar respublikada sahibkarlığın inkişafına göstərilən dövlət dəstəyindən danışib. Bildirib ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi inkişaf

strategiyasına uyğun olaraq, reallaşdırılan iqtisadi siyasət nəticəsində son illərdə muxtar respublika iqtisadiyyatının potensial imkanları daha da yüksəlib, dayanıqlı iqtisadi sistem formalaşib.

Qeyd olunub ki, muxtar respublikada biznes mühitinin yaxşılaşdırılması və sahibkarlığın inkişafı əsas iqtisadi fəaliyyət istiqamətlərindəndir. Həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər digər sahələr kimi, sahibkarlığın inkişafına da öz təsirini göstərib. Cari ilin ötən dövrü ərzində muxtar respublikada sahibkarlığın inkişafı istiqamətində Naxçıvan şəhərində biznes-forumların, işgüzar görüş və konfransların keçirilməsini, həmçinin yerli məhsulların tanıtılmasını və satışının təşkilini təmin etmək məq-

sədilə Biznes Mərkəzi yaradılıb.

Bildirilib ki, sahibkarlıq subyektlərinin qeydiyyatı çərçivəsində 2013-cü ilin ötən dövrü ərzində muxtar respublika üzrə 22 hüquqi və 925 fiziki şəxs qeydiyyata alınıb. İqtisadi aktivliyin yüksəldilməsi məqsədilə sahibkarlara güzəştli kreditlərlə maliyyə dəstəyinin verilməsi işi ötən dövr ərzində də davam etdirilib. 2013-cü ilin yanvar-sentyabr ayları ərzində bank və kredit təşkilatları tərəfindən sahibkarlara 33 milyon 196 min manatdan artıq həcmdə kreditlərin verilməsi təmin olunub.

Seminarda Avropa Yenidənqur-

ma və İnkişaf Bankının ekspertləri Sevinc Rüstəmovanın, Nazim Dadaşovun, Sahibkarlığın və Bazar İqtisadiyyatının İnkişafına Yardım Fondunun sədri Sabit Bağirovun məruzələri dinlənilib. Məruzələrdə bazar imkanları, yerli rəqəbat, yeni yaradılan müəssisələr, Azərbaycanda sahibkarlıq mühitinə dair yerli və beynəlxalq tədqiqatların nəticələri və digər məsələlərdən bəhs olunub.

✍ Muxtar MƏMMƏDOV

Naxçıvan şəhərindəki “Təbriz” mehmanxanasında “Naxçıvan Muxtar Respublikasında sahibkarlıq potensialının gücləndirilməsinə dəstək” mövzusunda seminar keçirilib.

Seminarı Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Sahibkarlar Konfederasiyası, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı İdarəsi ATƏT-in Bakı Ofisi ilə birgə təşkil edib.

Tədbiri ATƏT-in Bakı Ofisinin əməkdaşı Matilde Nquyen Raniqel açıb. Qeyd olunub ki, son 3 il ərzində ATƏT-in Bakı Ofisi iqtisadi idarəetmənin keyfiyyətini artırmaq, Bakıda və Azərbaycanın regionlarında əlverişli biznes mühitini təşviq etmək üçün normativ hüquqi məsələlərin yaxşılaşdırılması istiqamətində dəstək tədbirləri həyata keçirib. Belə tədbirlər Naxçıvan Muxtar Respublikasını da əhatə edib. 2009-cu ilin mayında ofis

Beş min ilin Naxçıvanı

Ailəməiz Zərdabda, yaxınlarımızın əksəriyyəti isə Bakıda yaşadığından son illər doğulub boya-başa çatdığım Naxçıvana yolum düşməmişdi. Doğrudur, televiziya və qəzetlərdən Naxçıvan haqqında həmişə

ürəkaçan məlumatlar alsam da, bu yaxınlarda doğma yurdu muza gedib, yüz eşitmək-dənsə, bir dəfə görmək yaxşıdır, məqsədilə mətləbimə yetişdim. Təyyarədən enib qonaqlarımla birlikdə hava limanının qarşısında maşına əyləşib şəhərə doğru rahat, səliqəli, yüksək standartlara uyğun, yaşıllıqlar, gül-çiçəklər, bəzək ağacları və kolları ilə haşiyələnmiş asfalt yolla irəlilədik. Elimizin adəti üzrə valideynlərimizin, vaxtlı-vaxtsız dünyasını dəyişmiş yaxınlarımızın, Vətənin azadlığı uğrunda canlarını fəda edən şəhidlərimizin müqəddəs məzarlarını ziyarət edib ruhlarına dualar oxuduq, ehtiramla yad etdik.

Azərbaycan torpağının ayrılmaz hissəsi, çoxəsrlik tarixə, zəngin maddi-mədəniyyət abidələrinə malik Naxçıvan zaman keçdikcə böyüyür, gözəlləşir, inkişaf edir. Gözəl, yaraşqlı, təmiz prospekt və küçələr, meydanlar, binalar, bağlar, parklar, gülkarlıqlar, qədim və müasir abidələr, reklam lövhələri bir-birinin ardınca sıralanırdı. Hər yanda səliqə-sahmna, insan əllərinin yaratdığı gözəlliklərə baxdıqca qəlbimiz fərəhlənirdi.

Naxçıvan ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin vətənidir. Sovetlər Birliyi zamanında Naxçıvanın onun büstü, son illərdə isə şəhərin mərkəzi meydanında ulu öndərimizin əzəmətli abidəsi qoyulmuş, Heydər Əliyev Muzeyi yaradılmışdır. Biz Heydər Əliyev Muzeyinə gələrək ümummilli liderin həyat yolunu, çoxşaxəli dövlətçilik fəaliyyətini əks etdirən eksponatlara baxdıq. Məlum oldu ki, Heydər Əliyev Muzeyi ulu öndərin həyat və fəaliyyətinin, siyasinəzəri irsinin, Azərbaycançılıq ideologiyasının öyrənilməsi, təbliği və gələcək nəsillərə çatdırılması kimi şərəfli missiyanı yerinə yetirir.

Naxçıvanın görməli yerləri, məqbərə və qalalar, beş min yaşlı Naxçıvanın tarixi abidələri qorunub bu günümüzədək saxlanmışdır: XII əsrin yadigarları Möminə xatın, Yusif Küseyir oğlu türbələri, İmamzadə məzarlıq kompleksi (XII-XIII əsrlər), “Buzxana” tarix-memarlıq abidəsi (XII-XIV əsr), Naxçıvanqala, “Pirqəmiş” məscidi (XVII əsr), Şərq hamamı (XVIII əsr), XIX əsrdə tikilmiş “Cümə”, “Zaviyyə” məscidləri, “Xan Sarayı” Dövlət Tarix-Memarlıq Muzeyi və onlarla tarixi binalar, memarlıq abidələri bərpa olunaraq istifadəyə verilmiş, bəziləri bərpa edilməkdədir.

Uşaqılıq illərimi yaşadığım Əlixan məhəlləsinə, orta təhsil aldığım məktəbə və dahi Hüseyn Cavidin ev-muzeyinə getdik. 1996-cı ildə ulu öndərimiz Heydər Əliyevin açılışını etdiyi əzəmətli Hüseyn Cavid məqbərəsini, ətrafda salınmış xiyabanı ziyarət etdik. Muxtar respublika paytaxtının mərkəzi hissəsində, şəhərin gözəl bir guşəsində Hüseyn Cavid məqbərəsində onunla yanaşı həyat yoldaşı Müşkünəz xanım, oğlu Ərtəğröl və qızı Turan Cavidlər uyuyurlar.

Son illər muxtar respublikanın paytaxtı Naxçıvan şəhəri Azərbaycanın mühüm maarif, elm və mədəniyyət mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir. Naxçıvan şəhəri baş plana əsasən genişlənməmiş, boş sahələrdə yeni yaşayış məsivləri salınmış və yenidənqurma işləri aparılmışdır. Şəhərin müxtəlif yerlərində Dədə Qorqud, Babək, Koroğlu, Əcəmi Naxçıvani, Cəlil Məmmədquluzadə, Hüseyn Cavid, Məmməd Səid Ordubadi, Heydər Əliyev və digər görkəmli

şəxsiyyətlərin heykəllərini, yeni, milli memarlıq üslubunda tikilmiş binaları gördük. Qonaqlar şəhərin abadlığına, gözəlliyinə, küçələrin, park, bağ, meydan və xiyabanların təmizliyinə, yeni

xalqımızın dininə və tarixinə göstərilən qayğının təzahürü olmuşdur. Ulu öndər Heydər Əliyevin tapşırığı və himayəsi ilə Əshabi-Kəhfədə abadlıq-bərpa işləri aparılmış, zəvvarlar

Gözəl yurdu m

tikililərin gözəlliyinə heyran oldular.

“Əcəmi seyrəngahı” istirahət kompleksi ilə də tanış olub şəhərin cənuba açılan panoramını seyr etdik. Buradan baxdıqda geniş vadidə Günəş səfəqləri ilə bərq vuran, gümüşü rəngə çalan Araz çayı görünür. Bu kompleksin ərazisində Açıq Səma Altında Muzeydə qorunub mühafizə edilən daş eksponatların hər biri Naxçıvanın qədim tarixini özündə yaşadır. Biz gözəllikləri seyr edərək “Şəlalə” istirahət yerinə gəldik. Şəlalənin ətrafında yaradılmış meydançaları gəzdik, divarlarda adı daşlardan yaradılan ornamentlər Əcəmi sənətini əks etdirir. Bir az aşağıda adına məhmulır qoşulan Qızlar bulağı çağlayıb coşur. Qonaqlarımız füsunkar bulağın əsrarəngiz mənzərəsini seyr edib qayadan süzülüb gələn sərin bulaq suyunu ovuclarına alıb doyunca içdilər, bu məkanda yayın isti günlərində belə, suların yaratdığı sərinliyə – bu möcüzəyə aludə olub, quşların və bulağın nəğməli səsinə dinlədilər, gül-çiçəkli, yaşıllıqlara bürünmüş dəreə boyu axıb gedən çaya – gözəl mənzərəyə böyük maraqla tamaşa etdilər.

Qədim və müasir Naxçıvan daha əzəmətli görkəm almışdır. Bir neçə gün piyada və nəqliyyatla hər yeri gəzdik. Düşündüm ki, kaş hər yanda, Azərbaycanımızın bütün bölgələrində insanların minbir zəhmətlə tikib qurduğu şəhər və kəndlərdə abadlıq, təmizlik, səliqə-sahmanı naxçıvanlılar kimi qoruyub saxlamaq əzmində olsunlar. Qonaqları daha çox cəlb edən şəhərdəki qanun-qayda, əmin-amanlıq, sakitlik və insanların qurub-yaratmaq həvəsi idi.

Ertəsi gün Əshabi-Kəhf ziyarətgahına yollandıq. Müqəddəs “Qurani-Kərim”in “Kəhf” surəsində bəhs edilən bu ziyarətgaha hələ uşaqılıq illərində valideynlərimlə dəfələrlə gəlmişdik. O vaxtlar bu müqəddəs məkanı kortəbii, dərk etmədən, anlamadan ziyarət etmişdik. Bu gelişimədə isə elə bil ziyarətgahı ilk dəfə göürdüm. Bu məkanda bənzərsiz gözəlliklər yaradılmış və böyük abadlıq işləri aparılmışdı. Ziyarətgahın giriş hissəsindəki lövhələrdə yazılanları, Əshabi-Kəhf tarixi haqqında oxuduqca yaddaşıma yeni bilgiler həkk olundu. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin xalqımızın dininə, inanclara hörmət bəsləməsi, müqəddəs yerlərə qayğı göstərməsi, 1998-ci ildə Əshabi-Kəhf abidəşəkilənməsi və bərpa edilməsi barədə göstəriş verməsi

üçün şərait yaradılmış, 13 kilometr məsafədə rahat yol salınmış, məscid tikilmiş, məlumat lövhələri qoyulmuşdur.

İrandan, Türkiyədən, digər xarici ölkələrdən qonaqlar, iş adamları, turistlər tez-tez bu şəhərə gəlirlər. Hər iki ölkənin Naxçıvanda konsulluğu fəaliyyət göstərir. Hər gün yaraşqlı, modern, rahat, hər şəraitə olan “Qrand Naxçıvan”, “Təbriz” və digər mehmanxanalar qonaqları qəbul edir. “Nəqşi-Cahan”, “Xəyal”, “Azəri”, “Qala”, “Gülüstən” restoranları, “Gənclik” kafesində və digər yeməxanalarda qonaqlar xüsusi zövqlə hazırlanan milli, ləziz, dadlı xörəklərdən ləzzət alırlar.

Biz Ordubad şəhərində və rayonun digər kəndlərində olduq. Gözəlliklər məskəni Ordubad füsunkar təbiəti, zəngin florası, faunası, saf dağ havası, iqlimi, buz kimi sərin çeşmələri, möcüzəli bulaqları ilə fərqlənir. Nadir dərman bitkiləri və ətirli meyvələri ilə ad çıxarıb. Bol məhsulu meyvə bağları, Ordubadın şafətlisi, armudu, üzümü və qaysısı çox şirəli və şirin olduqlarına görə məşhurdur. Bu meyvələrin dünyada misli-bərabəri yoxdur. Qonaqpərvər, səfərbəli, təmiz məhəbbətli əhalisi olan Ordubad tarixən bura gəlib-gedən səyahları, qonaqları valeh etmişdir. Ordubad təbii sərvətləri, gözəl təbiəti ilə yanaşı, keyfiyyətli ipəyi ilə də tanınmışdır.

Orta əsr şəhər quruluşunu tamamilə qoruyub saxlayan Ordubad 1977-ci ildə qoruy şəhəri elan edilmişdir. Qoruy şəhəri, əsasən, 5 böyük zonadan ibarətdir: “Ambaras”, “Kürdətəl”, “Üçürləngə”, “Mingis”, “Şəşəhər”. Ordubadın yaşayış evlərinin memarlıq üslubuna Azərbaycanın digər zonalarının heç birində rast gəlinmir. Hazırda şəhərdə 34 çeşmədən istifadə olunur. Bütün çeşmələr bir-biri ilə yeraltı yollar vasitəsilə bənd edilmişdir. Ordubadda çeşmələrin yer səthindən 3-10 metr dərinlikdə yerləşdirilməsi, şəhərdə kanalizasiya qurğularının mövcudluğu, hamamlar onun mədəni səviyyəsini təsdiq edən faktlardır. Ordubad Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyini, Azərbaycan ədəbiyyatında tarixi-romantik janrın əsasını qoyan yazıçı Məmməd Səid Ordubadın ev-muzeyini, akademik Yusif Məmmədəliyevin – Azərbaycan Elmlər Akademiyasının ilk prezidentlərindən birinin, Azərbaycan neft-kimyasının banisi, parlaq yaradıcı şəxsiyyətin elmi fəaliyyəti sayəsində Azərbaycanın İkinci Dünya müharibəsi

zamanı Hitler faşizminin darmadağın edilməsinə əvəzsiz töhfə vermiş bir insanın doğulduğu ev-muzeyi ziyarət etdik.

Ordubad torpağı təkcə əsrarəngiz gözəlliyi ilə deyil, həm də məşhur adamları, sənətkarları, dünya şöhrətli alimləri ilə də seçilib fərqlənmişdir. Məşhur astronom, alim, riyaziyyatçı, şair, dövlət xadimi Nəsirəddin Tusi Məhəmməd ibn Həsənin törəmələri hazırda Ordubadda yaşayırlar. Məşhur dövlət xadimi, şair, I Şah Abbasın baş vəziri olmuş Hətəm bəy Ordubadi də Tusi nəslinə mənsub olmuşdur. XIX əsrdə Nəcəf şəhərində yaşamış ayətullah Məhəmməd Əli Qələvi Ordubadının ərəb dilinin qrammatikasına aid yazdığı bir neçə cildlik kitab bütün Şərq aləmində məşhurdur.

Ordubad torpağının yetirməsi olan diplomat İbrahim Əbilov Türkiyədə səfir işlədiyi illərdə Mustafa Kamal Atatürklə yaxından dostluq etmişdir. 1923-cü ildə Türkiyədə vəfat etmiş İ.Əbilovun nəşini Mustafa Kamal Paşa mumiyalatdıraraq türk bayrağına bükdürüb türk əsgərinin müşayiəti ilə Azərbaycana yola salmışdır.

Ordubadlıların elm sahəsində xidmətləri böyük olmuşdur. Ordubadlı 365 nəfərdən çox alim, 150-dən çox elmlər doktoru, professor, 220-dən çox fəlsəfə doktoru və xarici ölkə universitetlərinin elmi adını alan alimlər Azərbaycanın fəxridirlər. Ordubadlılar elmlə ciddi çalışdıqları kimi, digər sahələrdə, xüsusilə əkin-biçin işlərində də zəhmətsevərdirlər.

Ətirli, dadlı, ləziz meyvəli bağlar, sərvətli dağlarla əhatə olunmuş Ordubadın Gilançay, Aza və digər kəndlərinə getdik. Orada bizi Zahirə adlı bir xanım ordubadlılara məxsus olan xüsusi qonaqpərvərliklə qəbul etdi. Hazırda Şərq aləminin canlı muzeyi hesab olunan Ordubad öz tarixini və dünya mədəniyyətinə bəxş etdiyi töhfələri ləyaqətlə qoruyaraq nəsillərdən nəsillərə ötürür. Biz Gilançay yoluna çatanda öncə gəlib Aza körpüsündə dayandıq. Əsrlərin şahidi qədim körpünü, ətrafı və buradan görünən Araz çayını seyr etdik.

Naxçıvanlı dostumuz İslam adlı gənc polis nəfəri şəxsi avtomobili ilə qonaqları sual doğuran bütün Naxçıvan həqiqətləri ilə tanış etdi. Biz insanlarla söhbət etdikcə onlarda dövlətimizə, yerli rəhbərliyə bir bağlılıq, məhəbbət, sədaqət duyulurdu. Naxçıvanlıların fəhləsi, kəndlisi, sənətkarında da bir ziyalılıq hiss olunurdu. Qəribədir ki, burda hər kəs siyasetçidir. Naxçıvanlılar prezident seçkilərində həmişə olduğu kimi hamılıqla yekdillik nümayiş etdirərək cənab İlham Əliyevə səs verdilər.

Ulu öndərimizin memarı olduğu müstəqil Azərbaycanımızın bir parçası sayılan Naxçıvan öz əzəməti, əylənmə vüqarı ilə insanlara nümünədir. Qədim və müasir Naxçıvan yaşayır, inkişaf edir, gəncləşir və günü-gündən gözəlləşir. Heydər Əliyev nurundan bəhrələnen, İlham Əliyev zəkasından ilham alan xalqa, Naxçıvan rəhbərliyinə, qurub-yaradanlara, ziyalılara, şəxsən Ali Məclisin Sədri hörmətli Vəlif Talıbova böyük ehtiram və minnətdarlıq hisslərimizi bildiririk.

Səyahətimiz başa çatdısa da, qonaqlar qayıtmağa tələsmirdilər. Onlar Naxçıvan əhalisinə qibtə ilə baxırdılar. Gözəl yurdu mu Naxçıvandan ayrılmaq məqamı gəlib çatdı. Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında həmişə olduğu kimi qələbəlikdir. Naxçıvanın yeni növrəğini, gözəlliyini, şəhərhətəni, həyat tərzini, insanların yekdilliyini, qurub-yaratmaq əzmini görməyə gələnlərin sayı günü-gündən çoxalır.

Səadət SEYİDOVA
I dərəcəli hüquqşünas,
ədliyyə kapitani, Zərdab şəhəri
“Xalq qəzeti” 25 oktyabr 2013-cü il

Beynəlxalq konfransın iştirakçıları Naxçıvan haqqında

var. Naxçıvanın təmizliyi, səliqəliliyi payız fəslində belə, diqqət çəkir. Amma bəzi dəyişməyən məsələlər də var. Məsələn, Naxçıvan bütün tarix boyunca olduğu kimi, bu gün də bütün türk dünyasının göz bəbəyidir. Naxçıvanın geostrateji mövqeyi həmişə olduğu kimi, bu gün də əhəmiyyətini saxlamaqdadır. Naxçıvan İslam mədəniyyətinin mərkəzlərindən biri olmaqla yanaşı, həm də müxtəlif mədəniyyətlərə hörmətlə, sayğı ilə yanaşmağı bacaran insanları ilə seçilir. Beynəlxalq Mıqrasiya Təşkilatı olaraq ən çox diqqət yetirdiyimiz məsələlərdən biri multikulturalizm konsepsiyasıdır ki, bu konsepsiya çərçivəsində baxdığımız zaman Naxçıvan və ümumilikdə, Azərbaycan bir nümunədir. Dünyada gedən bu prosesləri nəzərə alsaq, əminliklə deyə bilərəm ki, dünyanın müxtəlif ölkələrinin idarəçiləri Naxçıvandakı bu tolerant yanaşmanı nümunə götürməli, bunu öyrənməlidirlər. Əgər biz “hər şey insan üçün” ideyasını əsas götürürüksə,

Naxçıvanda bu ideya artıq reallığa çevrilib.

Mark HULST (BMT-nin Gürcüstandakı Nümayəndəliyinin Proqram rəhbəri – Hollandiya):

– Mən Hollandiyadanam, Tiflisdə yaşayıram və işləyirəm. İlk dəfədir ki, Naxçıvana gəlirəm. Bura mənim üçün yeni bir yerdir. Təbii ki, mənə xüsusi cəlb edən məsələ buranın inkişafıdır. Hansı ki bu inkişaf ilk baxışdan sevilir: yeni binalar, rahat yollar, təmiz və səliqəli şəhər – ümumilikdə, inkişaf etmiş infrastruktura malik Naxçıvan, bir də mehriban və səmimi insanlar. Tarixi abidələrinizlə tanış olduqdan sonra isə başa düşdüm ki, bu tərəqqi və inkişaf tarixi ənənələrə dayanır. Naxçıvan mənim yaddaşımda belə qalacaq.

Ardı 4-cü səhifədə

Xəbər verdikimiz kimi, Naxçıvan şəhərindəki Biznes Mərkəzində Beynəlxalq Mıqrasiya Təşkilatının təşəbbüsü ilə keçirilən beynəlxalq konfransda Azərbaycan Respublikası, Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Mıqrasiya xidmətlərinin əməkdaşları ilə yanaşı, 8 dövlətin aidiyyəti qurumlarının nümayəndələri də iştirak ediblər. Beynəlxalq konfransda iştirak edən qonaqlar Naxçıvanın müxtəlif tarixi məkanları, gəzməli-görməli yerləri ilə də tanış olublar. Belə gəzintilərdən biri zamanı müxtəlif ölkələrdən gəlmiş xarici qonaqlardan bəziləri ilə görüşüb onların Naxçıvanla bağlı təəssüratlarını öyrəndik.

Serhan AKTOPRAK (Beynəlxalq Mıqrasiya Təşkilatının Azərbaycandakı Nümayəndəliyinin rəhbər avəzi – Türkiyə):

– İlk dəfə Naxçıvana 2009-cu ildə gəlmişəm. O dövrdən indiyə qədər Naxçıvanda möhtəşəm dəyişikliklər görürəm. Naxçıvan Azərbaycanın ən sürətlə inkişaf edən regionudur. Sonuncu dəfə bura, təqribən, 13 gün əvvəl gəlmişdim. İnanın ki, 13 gündən sonra belə, burada dəyişikliklər

Əvvəli 3-cü səhifədə

Oleq ZALYUBİVSKİ (*Ukrayna Dövlət Sərhəd Xidmətinin Risk Qiymətləndirilməsi İdarəsi rəhbərinin müavini, polkovnik*):

– Mən bu gün Naxçıvana Ukrayna Dövlət Sərhəd Xidmətinin polkovniki kimi gəlmişəm. 25 il əvvəl isə mən burada sərhədi qoruyan bir zabit idim. Naxçıvana gələndə, sadəcə, Araz çayı və Haça dağı görəndə əmin oldum ki, bura Naxçıvandır. Qalan hər şey dəyişib. Naxçıvan tamamilə dəyişib, inkişaf edib. Burda tarixlə müasirliyin vəhdəti yaradılıb. Muxtar respublikada yenidən olmaq mənim üçün çox xoşdur. 1988-1991-ci illərdə burada xidmət edərkən mən Naxçıvanda vəziyyətin necə gərgin olduğunu şəxsən şahidi olmuşam. Onda Naxçıvan blokada vəziyyətində idi, sərhəd hərəkəti başlamışdı. Biz başa düşürdük ki, insanlar azadlıqlarını əldə etmək istəyirlər, lakin bizim vəzifəmiz dövlət sərhədlərini qorumaq idi. Maraqlı orasında idi ki, biz hərbcə olsaq da, insanlar bizə qarşı aqressiv deyildilər, əksinə, onlar bizə kömək edirdilər. Mənim həyat yoldaşım burada bağçada işləyirdi, övladlarım burda böyüyürdü və insanlar bizə hörmətlə yanaşırdılar. Bunları heç vaxt unutmuram. İndi Naxçıvan inkişafın zirvəsindədir, amma buranın insanları xarakterlərindəki humanizmi və qonaqpərvərliyi qoruyub saxlayıblar.

✎ **Elnur KƏLBİZADƏ**

Məmməd Araz – 80

Bəzi “sizlərə” müraciət

Hörmətli yoldaşlar! Vətənimizin bir parçası, bu qədim Naxçıvan torpağının dünənki mədəni sərvətini mənimsəməyə haqqınız olduğu kimi, bu gününü də daha sürətlə inkişaf etdirməyə borclusunuz. Bu gün sabahın dünəninə çevrildə sizdən hesabat istəyəcəklər: nə boyda kabinetlər tutmusan, neçə mərtəbəli nitqlər eləmişən, yumşaq maşınlarda neçə min kilometr yol getmişən. Bunların müqabilində gələcək nəslə yadigarın nədir? – Vədlər, məlumatlar?!

Yox, bu ad bizim şərəf kitabına düşməyəcək!

Möhkəm əqidəli, təmiz əxlaqlı, evlər tikən, bağlar salan, yollar çəkən adamlar yetişdirmisənə, bu şərəf kitabında fəxri vətəndaş kimi həmişə yaşayacaqsan!

Geoloqlar Naxçıvanı “geoloji muzey” adlandırırlar. Burada hələ torpağın təbii, mineral sərvətləri boldur, həm də relyef geoloji cəhətdən rəngbərengdir. Hər bir geoloji eranın möhürü bu torpaqda aydın seçilir. Araz boyunun ən kəskin istisindən iki saatın içində soyuq dağ iqliminə düşmək, hətta qar üstündə sürüşmək olar. Gözünüz qabağında Badamlı suyu şı-

rlıtyla dərəyə axır. Onun 20 faizindən ancaq istifadə olunur. Azərbaycanın bir çox şəhərləri, o cümlədən Bakı yay aylarında bu suya ehtiyac duyur.

Bəs Sirab suyu? Babaların “sehrli su” adlandırdığı bu nemət? Hər il neçə milyon manatlar dərələrə axıb gedir. Hələ nə qədər adamın cansağlığı, süfrəsinin dadını demirəm... Bəs bunları kim görməlidir? Torpağın bu nemətini xalqın, dövlətin mali kim edəcək? Yenəmi “yuxarıdan buyruq?!”

Plana görə, Sirabda tikilən su zavodu 1965-ci ildə istifadəyə verilməli idi. Hələ bu il də qurtarması şübhəlidir. Yenəmi kimsə görməlidir, təkan verməlidir?

İndi respublikanın bəzi rayonlarında tütün əkilir. Plan göstəriciləri də pis deyil. Ancaq bu işin gələcəyini düşündə bir qədər narahat olursan. Məsələn, Şahbuzu götürək. Burada əkinəcək yerləri, əsasən, mailidir. Bu da tez-tez suvarıldıqda torpağın aşınmasına, gələcəkdə isə humus qatının məhsuldarlığı itirməsinə səbəb ola bilər. Tütün isə həmişə ağzını açıb su istəyir. Su azdır. Üzümə çox az su lazımdır. Torpağı da aşınmağa qoymur, lap sıldırım

yamacda da bar verir.

Əlbəttə, beşillik plan təsdiq olunub, tütün də əkilməlidir. Məsələ bundadır ki, Şahbuz rayonu üzümçülük profilini itirməkdədir. Halbuki həmin sahələrdə üzüm bağları salınsa, tütündən bir neçə dəfə artıq gəlir verə bilər. Həm də Şahbuzda tikilən Şərab Zavodunun istehsal gücündən tam istifadə olunar. Babalarımızın da ruhuna hörmət olar. Onların salıb gətirdiyi üzüm bağları quruyub yox olmaz.

Şahbuz rayonunda respublikamızın çox gözəl sanatoriyaları tikilə bilər. Şahbuzun yerli hökuməti bu məsələlərlə müntəzəm məşğul olur.

Təşəbbüskarlıq, qol çırmalayıb meydana girmək, pis adamların ağzından vurub, yaxşılardan qolundan tutmaq, böyük işlərimizin əyər-əskiyni tapıb düzəltmək – bunlar sizdən aslıdır!

Naxçıvan gündən-günə dəyişir, gözəlləşir.

Arzu edək ki, Naxçıvanın bu təzə geyimində yamaqlar görünməsin.

Məmməd İBRAHİM
Naxçıvan, iyul-avqust 1967

“Regional inkişaf və böyük mədəniyyət: mənşə, harmoniya və tipologiya məsələləri” mövzusunda elmi konfrans

Naxçıvan Dövlət Universitetində ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 90 illik yubileyinə həsr olunmuş “Regional inkişaf və böyük mədəniyyət: mənşə, harmoniya və tipologiya məsələləri” mövzusunda elmi konfrans keçirilib.

Konfransı giriş sözü ilə universitetin rektoru, professor Saleh Məhərrəmov açaraq belə konfransların keçirilməsinin təhsil və mədəniyyətin inkişafı üçün zəruri olduğunu qeyd edib. Rektor bildirib ki, ümummilli liderimiz Heydər Əliyev mədəni irsin təbliğinə xüsusi diqqətlə yanaşırdı. Bu gün Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq miqyasda tanınması, müstəqilliyinin möhkəmlənməsi istiqamətində konkret siyasət həyata keçirilir. Müstəqilliyimizin əldə olunmasından sonra həyata ke-

çirilən mədəniyyət siyasəti milli-mənəvi dəyərlərimizin qorunub saxlanılması və gələcək nəsillərə çatdırılması üçün böyük zəmin yaradır.

Sonra rektor, professor Saleh Məhərrəmovun “Naxçıvanda yayılan antihelmint dərman bitkiləri və onların təsir mexanizmi”, Mühəsibat uçuotu və maliyyə kafedrasının müəllimi, iqtisad elmləri doktoru, professor Nazim Əhmədovun “Azərbaycanda aparılan regional siyasət kontekstində Naxçıvan”, Azərbaycan dilçiliyi kafedrasının müəllimi, filologiya elmləri doktoru, professor Sədaqət Həsənovanın “Azərbaycanda siyasi nətiqliyin inkişafında ulu öndər Heydər Əliyevin rolu”, Pedaqogika və psi-

xologiya kafedrasının dosenti, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Kamal Camalovun “Vətən azadlığı uğrunda mübarizədə molla nəsrəddinçilərin rolu”, beynəlxalq münasibətlərin tarixi və nəzəriyyəsi ixtisaslaşması üzrə magistrant, Cənubi Koreya vətəndaşı Çanq Se Cunqun “Azərbaycan-Koreya əlaqələri” mövzularında məruzələri dinlənilib.

Konfrans öz işini bölmə iclaslarında davam etdirib.

Mina QASIMOVA

Naxçıvan Qızlar Liseyində “Şagirdlərin vətənpərvərlik tərbiyəsində məktəblərin rolu” mövzusunda diskussiya keçirilmişdir.

Şagirdlərin vətənpərvərlik tərbiyəsində məktəblərin rolu

Tədbirdə liseyin direktoru, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı Aidə Allahverdiyeva çıxış edərək bildirmişdir ki, vətənpərvərlik tərbiyəsinin əsası ibtidai siniflərdə qoyulur və sonrakı təlim pillələrində daha da inkişaf etdirilir. Bu mənada böyüməkdə olan gənc nəslin vətənpərvərlik tərbiyəsində ibtidai sinif müəllimlərinin üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Onlar məktəbə qədəm qoyan fidanların qəlbində elə ilk günlərdən Vətənə məhəbbət hisslərini formalaşdırmağa səy göstərməlidirlər. Şagirdlərin vətənpərvərlik tərbiyəsinin ən vacib məqamlarından biri onların yaşadığı ölkə haqqında geniş məlumatla malik olmaları, onu tanımaları və tanıtmaya çalışmalarıdır. Ölkəmizin tarixi haqqında sistemli, uşaqların başa düşəcəyi tərzdə verilən

məlumatlar vətənpərvərlik tərbiyəsində mühüm rol oynayır. İstər dərslərdəki ayrı-ayrı mətləhlərdə, istərsə də aparılan tərbiyəvi söhbətlər, təd-

birələr zamanı verilən belə məlumatlar, şagirdlərin Vətənimizin zəngin tarixi, xalqımızın zaman-zaman öz varlığını qorumaq üçün apardığı mübarizə, azadlıq və müstəqillik uğrunda gedən mücadilələr haqqında əldə etdikləri biliklər onlarda vətənpərvərlik hisslərini daha da artırır.

Sonra liseyin müəllimlərindən Tofiq Bəylərov, Səkinə Allahverdiyeva çıxış edərək bildirmişlər ki, bu gün dövlətimiz tərəfindən gənc nəslin millətinə, dövlətçiliyimizə sadıq insanlar kimi yetişməsi istiqamətində bütün lazımi tədbirlər həyata keçirilir. Bu işdə, heç şübhəsiz ki, məktəblər də yaxından iştirak etməlidirlər. Gənclər gələcəyimizdirsə, onları Vətənə, xalqa, dövlətimizə layiq vətəndaş kimi yetişdirmək də təkcə dövlətin deyil, hər birimizin borcudur.

Xəbərlər şöbəsi

İtmişdir

Babək rayonunun Vayxır kəndində Hüseynov Elşən Hüseynqulu oğluna məxsus quş əti və yumurta istehsalı sexinə Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi tərəfindən verilmiş A-005373 nömrəli Dövlət Torpaq Kadastrı itdiyindən etibarsız sayılır.

Xasayev Sədrəddin Məmməd oğlunun adına verilmiş DQ-002677 seriya nömrəli zabitin vəsiqəsi itdiyindən etibarsız sayılır.

Allah rəhmət eləsin

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Agentliyinin Baş direktoru Yasin Səfərov və agentliyin kollektivi iş yoldaşları FAMİL HƏSƏNOVUN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.	Təbiiatşünaslıq və kənd təsərrüfatı fakültəsinin dekanı Akif Mərdanlı, dekan müavini Şəmil Mahmudov Tofiq Əliyevə, əzizi ƏLƏKBƏRİN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.
Naxçıvan Muxtar Respublikası Göz Xəstəxanasının baş həkimi Səidə Hüseynova və xəstəxananın kollektivi iş yoldaşları Gülçöhrə Əliyevaya, həyat yoldaşı MİKAYİL ƏLİYEVİN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.	Naxçıvan Dövlət Universitetinin Kimya kafedrasının müdiri Tofiq Əliyev və kafedranın əməkdaşlarından Yasin Babayev, Zərifə Nəcəfova, Akif Əliyev, Mirmənim Seyidov və İsgəndər Mehdiyev Saleh Məhərrəmovə, əzizi ZƏRƏŞ XANIMIN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.
Yüksəkərginlikli Elektrik Şəbəkəsinin direktoru Yunis Əliyev və şəbəkənin kollektivi iş yoldaşları FAMİL HƏSƏNOVUN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.	Naxçıvan Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsinin professor-müəllim və tələbə kollektivi universitetin rektoru Saleh Məhərrəmovə, əzizi ZƏRƏŞ XANIMIN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.
Naxçıvan Dövlət Universitetinin Kimya kafedrasının əməkdaşları kafedranın müdiri Tofiq Əliyevə, dayısı ƏLƏKBƏRİN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.	Naxçıvan Dövlət Universitetinin Sosial idarəetmə və hüquq fakültəsinin dekanı Qərib Allahverdiyev və fakültənin kollektivi Saleh Məhərrəmovə, əzizi ZƏRƏŞ XANIMIN vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Ailə kiçik dövlətdir

Bu mövzuda Şahbuz rayonunda konfrans keçirilmişdir

Şahbuz Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Mətanət Məmmədova konfransı açaraq belə tədbirlərin keçirilməsinin əhəmiyyətindən danışmışdır.

“Ailə dəyərlərinin yeniyetmə və gənclər arasında təbliği” mövzusunda çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikası gənclər və idman nazirinin müavini Mirməcid Seyidov bildirmişdir ki, dövlətin həyata keçirdiyi gənclər siyasəti çoxşaxəlidir və gənc ailələrin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə, milli dəyərlərimizin qorunub saxlanılmasına hesablanmışdır. Yeniyetmə və gənclərin Vətənə məhəbbət, Azərbaycan xalqının tarixinə, mədəni irsinə, ailə dəyərlərinə hörmət ruhunda tərbiyə olunması, sosial müdafiəyə ehtiyacı olan gənclərin, o cümlədən gənc ailələrin problemlərinin həll edilməsi, onların sağlamlıqlarının qorunması muxtar respublikada gənclər siyasətinin əsas prioritetləridir.

“Müasir ailə modeli – ailədaxili münasibətlərin tənzimlənməsi əsas faktor kimi” mövzusunda çıxış edən Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi aparatının rəhbəri Zeynal Hüseynov bildirmişdir ki,

yenilə ailə həyatı qurmuş gənclərin xalqımızın ailə dəyərlərini qoruyub saxlaması, ailədaxili münasibətləri düzgün tənzimləməsi, öz övladlarını milli-mənəvi ruhda tərbiyə etməsi çox vacibdir.

Tədbirdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Vəkillər Kollegiyasının sədri Tural Hüseynov “Ailə münasibətlərinin hüquqi əsası” mövzusunda çıxış edərək demişdir ki, Azərbaycan Respublikası müstəqillik əldə etdikdən sonra ilk dəfə olaraq xalqın milli-mənəvi dəyərləri, adət-ənənələri nəzərə alınaraq “Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsi” qəbul edilmişdir. Çünki ailədəki münasibətlər cəmiyyətdəki münasibətlərin bir hissəsidir. Ailə cəmiyyətin ilkin institutu, müəyyən mənada, sosial təşkilatdır.

Qeyd olunmuşdur ki, ailə hüququ ictimai münasibətlərin müəyyən növünü, ailə münasibətlərini, yəni nikah faktından əmələ gələn və ailəyə mənsub olan münasibətləri tənzimləyir. Eyni zamanda ailəni quran şəxslərdən hüquq və dövlət himayəsindən düzgün istifadə etməklə ailədaxili məsələlərə məsuliyyətlə yanaşmanı tələb edir. Ailə ictimai həyata öz təsirini göstərir,

o, insan nəslinin davam etməsində, uşaqların tərbiyəsində, şəxsiyyətin formalaşmasında həlledici rol oynayır. Qadın və kişi ailə münasibətlərində bərabər və şəxsi əmlak hüquqlarına malikdirlər. Bu, ailə qanunvericiliyinin mühüm prinsiplər müddəsidir.

Dəyirmi masada “Zərərli vərdislərin ailə münasibətlərinə mənfi təsiri” mövzusunda Naxçıvan Muxtar Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin İctimai Təhlükəsizlik İdarəsinin baş inspektoru Yulət Əliyev, “Yeniyetmə və gənclərin sosial aktivliyinin təmin edilməsi” mövzusunda Şahbuz Rayon İcra Hakimiyyətinin şöbə müdiri Sevincik Abdullayev çıxış edərək yetkinlik yaşına çatmayanların zərərli vərdislərə meyil etməsinin, uşaq əməyinin istismarının, valideynlər tərəfindən uşaqların nəzarətsiz qalması ilə faktoruna mənfi təsirdən danışmışlar.

Sonda tədbir iştirakçılarının sualları cavablandırılmış, onlara müvafiq mövzularda maarifləndirici broşürlər paylanılmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat xidməti

ŞƏRQ qapısı

Baş redaktor:
TURAL SƏFƏROV

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi, 1.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: *serqqapisi@nakhchivan.az*

Qeydiyyat №: 575

Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılır

Nömrəyə məsul: Səbuhi Hüseynov

Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və “Əcəmi” NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 3940. Sifariş № 987